

Täysistunto

Torstai 13.2.2025 klo 16.00—19.23

6. Hallituksen esitys eduskunnalle laeiksi leipomotyölain 5 §:n kumoamisesta ja työntekijöiden lähettämisestä annetun lain muuttamisesta

Hallituksen esitys HE 100/2024 vp

Valiokunnan mietintö TyVM 1/2025 vp

Ensimmäinen käsittely

Toinen varapuhemies Tarja Filatov: Ensimmäiseen käsittelyyn esitellään päiväjärjestyksen 6. asia. Käsittelyn pohjana on työelämä- ja tasa-arvovaliokunnan mietintö TyVM 1/2025 vp. Nyt päätetään lakiehdotusten sisällöstä. — Yleiskeskustelu alkaa. Edustaja Lyly, esittelypuheenvuoro, olkaa hyvä.

Keskustelu

18.09 **Lauri Lyly sd** (esittelypuheenvuoro): Arvoisa rouva puhemies! Hallituksen esitys 100/2024 ja valiokunnan mietintö 1/2025, eli esittelen nyt valiokunnan puheenjohtajan ollessa estyneenä työelämä- ja tasa-arvovaliokunnan mietinnön koskien hallituksen esitystä eduskunnalle laeiksi leipomotyölain 5 §:n kumoamisesta ja työntekijöiden lähettämisestä annetun lain muuttamisesta:

Esityksessä ehdotetaan kumottavaksi leipomotyölain 5 §, jolloin leipomotyölaki tulisi kokonaisuudessaan kumotuksi. Muutoksen myötä leipomoalan yötyökorvauksista sovitaisiin muita aloja vastaavasti yleisesti sovellettavan työaikalain mukaisesti työehtosopimuksilla.

Työelämä- ja tasa-arvovaliokunnan asiantuntijakuulemisessa on tuotu esiin huoli yötyön teettämisen lisääntymisestä ja siten myös yötyön haittojen lisääntymisestä leipomotyölain 5 §:n kumoamisen vuoksi. Kuitenkin asiantuntijakuulemisessa on kannatettu leipomoalaa koskevasta erityissääntelystä luopumista, sillä työaikalain ja työturvallisuuslain sääntely sekä tehokas työterveyshuolto vähentävät yötyön haittoja. Yötyön haittoihin varaudutaan kyseisellä sääntelymallilla yleisesti muillakin aloilla. Myös työsuojeluviranomainen ja Työterveyslaitos katsovat, ettei erityissääntelyn säilyttämiselle ole työsuojelullisia perusteita.

Työelämä- ja tasa-arvovaliokunta pitää perusteltuna, että työelämän sääntelyä yhtenäistetään hallituksen esityksessä ehdotetulla tavalla. Yötyön haittoja on ehkäistävä kaikilla toimialoilla, ja sitä varten on olemassa yleisesti sovellettavaa lainsäädäntöä.

Työelämä- ja tasa-arvovaliokunnan päätösehdotus on, että eduskunta hyväksyy muuttamattomana hallituksen esitykseen 100/2024 sisältyvät 1 ja 2 lakiehdotuksen.

Työelämä- ja tasa-arvovaliokunnan päätös ei ole yksimielinen, vaan mietintöön sisältyy yksi hylkäysehdotuksen sisältävä vastalause. Tulen käyttämään siitä puheenvuoron myöhemmin. — Tässä esittely. Kiitos.

Pöytäkirjan asiakohta PTK 6/2025 vp

Toinen varapuhemies Tarja Filatov: Kiitokset esittelystä. — Sitten edustaja Hänninen.

18.12 Juha Hänninen kok: Arvoisa rouva puhemies! Suomi tarvitsee työtä ja tekijöitä. Leipomoala on ollut pitkään erikoisasemassa, jossa yötyökorvauksia on säädelty erillisellä lailla, vaikka muilla toimialoilla niistä sovitaan työehtosopimuksissa. Hallituksen esitys leipomotyölain kumoamisesta palauttaa alan samanlaiseen asemaan muiden alojen kanssa ja antaa työnantajalle ja työntekijöille vapauden sopia korvauksista yhdessä. Tämä on askel kohti joustavampaa työmarkkinaa, ja tarpeettoman valtioneuvoston sääntelyn purkamisen on nyt paikallaan.

Arvoisa rouva puhemies! Työn arvostuksen on oltava kaiken lähtökohta. Leipomotyölain viimeinen pykälä on jäänne menneestä ajasta. Tästä syystä sen erityiskohtelulle ei ole enää perusteita. Yötyön ehdot voidaan ja pitää sopia työnantajien ja työntekijöiden kesken, kuten muillakin aloilla tehdään. Työaikalaki ja työturvallisuuslaki takaavat työntekijöille asianmukaisen suojan. Siksi erillinen laki ei tuo lisäarvoa.

Arvoisa rouva puhemies! On tärkeää, että lainsäädäntö tukee työllisyyttä ja yritysten toimintaedellytyksiä. Leipomotyölain kumoaminen ei tarkoita yötyökorvauksien poistumista, vaan se antaa mahdollisuuden sopia niistä alakohtaisesti ja joustavasti. Leipomoiden ei tule olla poikkeus muuhun työelämään verrattuna, ja siksi hallituksen esitys on oikea ratkaisu. Tämän takia kannatan hallituksen esitystä. — Kiitoksia, arvoisa puhemies.

Toinen varapuhemies Tarja Filatov: Kiitoksia. — Tässä on pyydetty vastauspuheenvuoroja. Otetaan ne, ja mikäli sitten edustaja Hänninen haluaa sen jälkeen käyttää vastauspuheenvuoron, niin hän toki sen saa. — Edustaja Lyly.

18.15 Lauri Lyly sd (vastauspuheenvuoro): Arvoisa rouva puhemies! Tässä on nytten isoista taloudellisista menetyksistä yksittäisten työntekijöitten kohdalla kyse, kun puhutaan 9 000—14 000:sta vuositulosta tämän korotuksen menettämisen myötä, ja sitten tässä on vielä semmoinen tilanne, että työehtosopimusneuvottelut ovat osaltaan tästäkin syystä katkenneet tältä alalta sen takia, että tämä on niin vaikea asia sovittavaksi. Tällä on isot taloudelliset menetykset yksilöille, ja sitten tämä sopiminen ei ole tässä edennyt, vaikka tässä lakiesityksessä luullaan, että se sieltä vain tulee. Jokainen ymmärtää, että kun puhutaan tämän suuruusluokan menetyksistä, se on todella vaikeata. Sen vuoksi olisi pitänyt antaa aikaa sopimiselle ja ainakin vähintään siirtymäaika tälle lakiehdotukselle, jotta olisi oikeasti voitu sopia.

Toinen varapuhemies Tarja Filatov: Edustaja Pekonen.

18.16 Aino-Kaisa Pekonen vas (vastauspuheenvuoro): Arvoisa rouva puhemies! Kyllä täytyy todeta, että edustaja Hännisen puheenvuoro tässä edellä oli suorastaan röyhkeä. [Lauri Lyly: Kyllä!] Te puhuitte tässä vapaudesta sopia, joustavammasta työelämästä, tasa-arvosta, mutta, edustaja Hänninen, täytyy todeta teille, että ei tässä ole kysymys näistä kannatettavista arvoista. Tässä on kyse suoranaisestä leikkauksesta. Tällä esityksellä leikataan leipureiden kuukausiansioita jopa 1 000 eurolla kuukaudessa. Ja tämä alan nykyinen työehtosopimus ei turvaa 100-prosenttista yölisää, eikä sen neuvottelemisen seuraavaan työehtosopimukseen ole välttämättä realistista, ja siten tämä aivan mieletön palkanalennus uhkaa jäädä pysyväksi.

Pöytäkirjan asiakohta PTK 6/2025 vp

Toinen varapuhemies Tarja Filatov: Edustaja Malm.

18.17 **Niina Malm sd** (vastauspuheenvuoro): Arvoisa rouva puhemies! Kyllähän tässä edustaja Hännisen puheenvuorossa kaikui se, että ei taideta nyt ihan ymmärtää sitä, mikä se työehtosopimus on ja mikä on yleissitovuus. Yleissitovuus on vaarassa mennä tämän lakiesityksen myötä, ja se tarkoittaa silloin sitä, että kun ei ole yleissitovuutta, niin hallitus ei voi enää vedota siihen, että TESeissä voidaan neuvotella, koska silloin ei myöskään ole TESejä, ja tämän ymmärtäminen olisi nyt tämän lainsäädännön kohdalla erityisen tärkeää. Jos yleissitovuutta ei ole, niin ei ole TESiä, jolla neuvotella, jos tätä ei voida todentaa, ja sen takia on todella omituista, että tulee tällaisia puheenvuoroja, että aina voidaan TESissä sopia paremmin. Mutta jos se TESin pohja rapautetaan pala palalta, kuten hallitus on kaikkilla näillä työmarkkinaheikennyksillään tehnyt, niin ei TESissä enää voida sopia. Paikallisesti voidaan sopia paremmin sitten [Puhemies koputtaa] Tallinnan satamassa.

Toinen varapuhemies Tarja Filatov: Edustaja Suhonen, varsinainen puheenvuoro. — Anteeksi, tehdään niin, että edustaja Suhonen saa vastauspuheenvuoron, jos edustaja Hänninen on valmis käyttämään vastauspuheenvuoron myöskin.

18.18 **Juha Hänninen kok** (vastauspuheenvuoro): Ei tähän hirveän paljon ole vastattavaa, mutta itselläni on semmoinen tunne, että tässä on ollut ihan riittävästi aikaa sopia. Toki ymmärrän, että sitä vasenta reunaa harmittaa, että ammattiyhdistysliike ei johda enää tätä maata. — Kiitos.

Toinen varapuhemies Tarja Filatov: Edustaja Suhonen, varsinainen puheenvuoro on teillä seuraavana. [Timo Suhonen: Onko nyt varsinainen puheenvuoro vai vastauspuheenvuoro?] — Varsinainen. [Timo Suhonen: Varsinainen. Tulen sitten pönttöön.] — Joo.

Anteeksi äskeinen, luulin, että edustaja Hänninen ei halua vastauspuheenvuoroa, ja ajattelin, että on turha pitää vastauspuheenvuoro ja varsinainen peräkkäin, mutta nyt se varsinainen.

18.18 **Timo Suhonen sd:** Kiitos, arvoisa rouva puhemies! Käytän tehokkuutta hyödyksi ja puhun tässä puheenvuorossa molemmat sitten.

Edustaja Hänninen, puheenvuoronne oli kyllä varsin pöyristyttävä. Totesitte samaan aikaan sen, että on mahdollista sopia pöydässä, nimenomaan koskien tätä yötyökorvausta, ja sitten kohta seuraavassa puheenvuorossa toteatte suurin piirtein ammattiyhdistysliikkeen vallasta ja muka siihen liittyvästä huolesta. Kysymyksessähän kuitenkin on se, että ne työntekijät ovat se ammattiliitto siellä työpaikalla. Näin se menee. Työntekijät, duunarit ovat se, ja tämä teidän puheenvuoronne, joka väheksyi sitä, mitä tapahtuu nyt leipomoalan työntekijöille, oli kyllä käsittämätön, valitettavasti.

Mutta nyt varsinaiseen puheenvuoroon.

Arvoisa rouva puhemies! Orpon hallitus jatkaa työelämän heikentämistä lakipykälä kerrallaan. Tällä kertaa saksimisen kohteena on leipomotyöntekijöiden suojelu ja palkka. Suojelu romutetaan kumoamalla leipomotyölaki kohtuuttoman lyhyellä aikajänteellä, jo 1.3. alkaen. Sen myötä tämän alan työntekijät menettävät nykyisen suuruiset yötyölisät, jotka ovat merkittävä osa näiden ihmisten toimeentuloa. Yötyö on fyysisesti ja psyykkisesti kuormittavaa. Se on yhteydessä moniin akuutteihin ja kroonisiin terveysriskeihin, kuten

Pöytäkirjan asiakohta PTK 6/2025 vp

unihäiriöihin, työtapaturmiin, reumaan sekä tyypin 2 diabetekseen. Yötyö oli leipomoalalla ollut pitkään kiellettyä, mutta sitä on vuosikymmenien ajan pikkuhiljaa lisätty. Vuonna 1961 säädettiin laki, jonka myötä leipomotyöntekijät saivat korotettua palkkaa yötyön aikana. Yötyötä haluttiin rajoittaa korkeammalla hinnalla, jotta sitä tehtäisiin vähemmän, ja näin työntekijöitä suojeltiin terveyshaitoilta.

Leipomotyölain kumoamisella siis lisätään terveysriskejä, kun yötyön kustannukset työnantajalle vähenevät ja sen teettämisen kannusteet nousevat. Tämä muutos tulee todennäköisesti myös hyödyttämään suuria alan yrityksiä asettaen pk-toimijat ahtaammalle. Arvoisa hallitus, mihin on niin kova kiire jälleen työntekijöitä koskevassa kurituslaissa?

Arvoisa puhemies! Kyseessä on myös merkittävä ansiotason menetys leipomoalan ammattilaisille. Ansionmenetykset voivat olla jopa 9 000—14 000 euroa vuodessa, ja tämä muutos astuu voimaan jo alle kuukauden päästä. Hallituksen helmasynti on tällä kaudella ollut silmitön kiire. Nyt tämä kiire johtaa siihen, että leipomoalan työntekijät ja heidän perheensä asetetaan epäinhimilliseen tilanteeseen. Mainitun suuruiset ansionmenetykset tarkoittavat merkittäviä muutoksia pikaisella aikataululla näiden ihmisten arkeen.

Johtuuko tämä leipomoalan työntekijöitä koskevan lainmuutoksen kiire myös siitä, että leipomoalalla ovat menossa juuri nyt työehtosopimusneuvottelut? Tämänhetkinen tilanne on se, että neuvottelut ovat katkenneet, ja on varsin todennäköistä, että tämä yötyökorvaus on neuvottelupöydällä yhtenä isona, merkittävänä asiana. Hallitus on siis jälleen tätäkin kautta osallisena työmarkkinoilla, sotkemassa perinteistä sopimusjärjestelmää, valitettavasti.

Arvoisa puhemies! Tässä salissa olemme kuulleet jo aivan liikaakin sitä, että maamme tarvitsee työelämän ”joustoja” ja ”uudistuksia”. On se vain kumma, miten aina nämä uudistukset ja joustot sattuvat siihen työelämän ahkeraan ammattilaiseen, joka ikinen kerta. Käsittämätöntä. Kaikki nämä hallituksen mainitsemat pakolliset joustot ja uudistukset sattuvat lujaa siihen duunariin aikana, jolloin työttömyys on ennätyslukemissa ja köyhyys vain lisääntyy. Hallitus, hävetkää.

Toinen varapuhemies Tarja Filatov: Edustaja Jokelainen.

18.23 Jessi Jokelainen vas: Arvoisa rouva puhemies! Hallitus hakee toistuvilla työmarkkinaheikennyksillään talouskasvua tavallisten työntekijöiden selkänahasta, ja nyt esitettävä leipomotyölaki menee tämän saman jonon jatkoksi.

Hallituksen esityksen vaikutusarvioiden mukaan leipomoalan yötyökorvauksen heikentäminen tuottaa pienempiä työvoimakustannuksia ja täten positiivisia vaikutuksia yrityksille. Kyse on siis jälleen kerran työntekijöiden toimeentulon heikentämisestä työnantajien eduksi. Leipomotyölain muutos vaikuttaisi yli puoleen leipomoalan työllisistä ja voisi tarkoittaa heille jopa liki tuhannen euron tulonmenetystä kuukaudessa. Haitat eivät näy ainoastaan kotitalouksien tuloissa, vaan yötyökorvausten heikentäminen tulee todennäköisesti johtamaan yötyön teettämisen määrälliseen lisääntymiseen ja täten myös kasvaviin terveyshaittoihin.

Leipomotyölain 5 § on tähän saakka ollut voimassa työntekijöiden terveydensuojelun näkökulmasta, sillä yötyö on merkittävä riskitekijä muun muassa sydän- ja verisuonitautien, diabeteksen ja syöpien esiintyvyyden osalta. Näissä niin sanotusti yhteisissä talkoissa uhrautuu jälleen kerran tavallinen työtä tekevä ihminen eikä kukaan muu, ja siksi yhteisistä talkoista puhuminen on melko irvokasta, yritti sitä sitten tulkita miten päin hyvänsä.

Pöytäkirjan asiakohta PTK 6/2025 vp

Työntekijöiden aseman systemaattinen heikentäminen ei ole kestävää talouspolitiikkaa, ja toisin väittäminen on röyhkeää työntekijöiden eli kansalaisten aliarvioimista. Tuohen riipiminen milloin hoitajien, milloin opettajien, milloin teollisuustyöntekijöiden ja milloin leipomotyöläisten selästä ei tuota kestävää kasvua. Se tuottaa huonovointisia, tyytymättömiä ja katkeria kansalaisia.

Arvoisa rouva puhemies! Hallituksen oman retoriikan mukaan ikävät ajat todella vaativat toisinaan ikäviä päätöksiä, mutta nyt se tuntuu tarkoittavan sitä, että nyt säästetään satanen, jotta tulevat hallitukset joutuvat maksamaan seurauksista tonnin. Leipomotyölain ja muiden yhtä surullisten heikennysten läpi runnominen tarkoittaa hallitukselle ja ministerille lähinnä tilapäistä mainehaittaa, mutta työväenluokalle se tarkoittaa jokapäiväistä kamppailua toimeentulosta ja täten sellaisista perusasioista, että sen ei kuuluisi olla minikäänlainen osa hyvinvointivaltion todellisuutta.

Toinen varapuhemies Tarja Filatov: Edustaja Pekonen.

18.25 Aino-Kaisa Pekonen vas: Kiitos, arvoisa rouva puhemies! Täytyy todeta, että edelleen tämä esitys tuntuu valiokunnan käsittelynkin jälkeen irvokkaalta esitykseltä. Tässä esityksessä siis ehdotetaan kumottavaksi leipomotyölain 5 §, jolloin leipomotyölaki tulisi kokonaisuudessaan kumotuksi, ja tämän muutoksen myötä leipomoalan yötyökorvauksista sovittaisiin muita aloja vastaavasti yleisesti sovellettavan työaikalain mukaisesti työehtosopimuksilla.

Ministeri Satonen sai tämän koko olemassa olevan lainsäädännön kuulostamaan vanhentuneelta ja suorastaan mitättömältä, kun hän on täällä salissa todennut, että tässä vanhentunutta lainsäädäntöä päivitetään, kun tosiasiassa tällä esityksellä nyt leikataan leipureiden palkkoja. Vähän samaan tyyliin täällä äsken puhui myös edustaja Hänninen, joka puhui todella joustavuudesta ja tasa-arvosta, mutta tässä esityksessä on todella kysymys leikkauksesta, ei mistään muusta.

Todellakin siis leipomotyöntekijöiden palkkaa leikataan nyt tällä esityksellä jopa tuhannella eurolla kuukaudessa. Leipomoalan 5 200 työllisestä noin 3 200 on tehnyt yötyötä, ja juuri heidän palkkojaan ollaan tässä tällä esityksellä nyt leikkaamassa. Yötyön osuus palkasta voi olla 20—30 prosenttia, eli kyse on todella ankarasta toimeentulon romuttamisesta, ja tämä on nyt jälleen kerran yksi esimerkki siitä, kuinka oikeistohallitus on asettunut työmarkkinaosapuoleksi ja toteuttaa yksipuolisesti työnantajien tavoitteita suomalaisten duunarien palkkojen polkemiseksi.

Minä palauttelin tuossa mieleeni sitä lähetekeskustelua, jota käytiin täällä salissa, kun tämä esitys annettiin, ja silloinkin todella hallitus kehtasi puhua tasa-arvosteosta, että tässä esityksessä nyt sitten laitetaan kaikki työntekijät, jotka vuorotyötä, yötyötä, tekevät, samalle viivalle. Eli kun nyt tässä leikataan kaikilta leipomotyöntekijöiltä yötyökorvaukset, niin sitten ollaan tasa-arvoisessa asemassa näiden yötyöläisten suhteen kuin sitten myöskin näiden mahdollisesti yötyöstä seuraavien terveysriskien suhteen. Tähän asti leipomotyölain 5 § on jätetty voimaan nimenomaan työntekijöiden suojelunäkökohtien vuoksi, kuten edustaja Jokelainen tuossa edelläkin totesi.

Yötyötä todellakin voidaan pitää yhtenä keskeisenä vakavia terveysriskejä aiheuttavana työympäristön riskitekijänä, sillä yötyö kasvattaa useiden sairauksien, muun muassa sydän- ja verisuonitautien, diabeteksen sekä erilaisten syöpien, kuten rintasyövän ja suolistosyöpien, riskiä.

Pöytäkirjan asiakohta PTK 6/2025 vp

Arvoisa rouva puhemies! Minä itse ajattelen, että jos halutaan tuoda kaikki vuorotyöläiset, vuorotyötä tekevät työntekijät, samalle viivalle, niin ei silloin pitäisi alkaa heikentää näiden ihmisten työehtoja. Reiluinta olisi se, että silloin tuodaan kaikki vuorotyötä tekevät työntekijät samalle viivalle ja huolehditaan kaikista vuorotyötä tekevistä ihmisistä yhtä lailla, parantamalla heidän työehtojaan ja heidän työolojaan. Mitään todellista estettä lakisääteisen yöllisän jatkamiselle ei ole, ja tämän esityksen ainoa todellinen tavoite onkin työvoimakustannuksien alentaminen eli palkkojen polkeminen. Kun alan nykyinen työehtosopimus ei turvaa sataprosenttista yöllisää, niin ei ole todellakaan realistista odottaa, että sitä välttämättä seuraavaankaan sopimukseen saataisiin, ja siten tämä palkanalennus uhkaa todella jäädä pysyväksi.

Arvoisa rouva puhemies! Tämä Orpon—Purran oikeistohallitus ei ole tuonut tähän saliin ainoatakaan työelämää koskevaa esitystä, jonka tarkoitus ei olisi työntekijöiden aseman ja toimeentulon heikentäminen. Onko todellakin tämän hallituksen visio suomalaisesta työelämästä se, että me haluamme olla halpatyövoimamaa, jonka ensisijainen kilpailuvaltti on palkkojen polkeminen? Me aletaan nyt lähestyä tässä vaalikauden puoliväliä, joten arvoisa hallitus, minä todellakin vetoan: teillä on vielä aikaa näyttää suomalaisille, että työntekijät ovat teille tärkeitä.

Toinen varapuhemies Tarja Filatov: Edustaja Vuornos.

18.30 Henrik Vuornos kok: Arvoisa puhemies! Tässä leipomotyölaissa on kyse nimenomaan vanhentuneen lainsäädännön kumoamisesta. Haluaisinkin oikeastaan kysyä SDP:n ja vasemmistoliiton edustajilta, että jos tämä kerta on ajantasaista lainsäädäntöä, niin minä takia sairaanhoitajille, sotilaille ja poliiseille ei ole laissa määrättyä kaksinkertaista yötyökorvausta, vai pitäisikö kenties olla. Ajatteko semmoista muutosta suomalaiseen lainsäädäntöön, [Aino-Kaisa Pekonen: Se olisi hyvä!] että myös poliisit saisivat lakisääteisesti kaksinkertaisen yötyökorvauksen? Mielestäni tämä on erikoinen jäännös historiasta. Suurin osa leipomotyölain pykälistä on kumottu jo aikaisemmin, ja nyt tämä hallitus siirtää leipomotyölain historiaan ja sopimisen työehtosopimukseen, mikäli yleissitovuus on, ja mikäli ei, niin sitten työpaikoille. Yleissitovuushan muodostuu silloin, jos riittävä osa työntekijöistä on järjestäytyneitä, eli kokevat liittoon kuulumisen mielekkääksi, tai yrityspuolella. Nähdäkseni esitys antaa lisää vapautta, uskoisin. Leipomoyrityksistä on tullut laajasti viestejä, että tämä esitys tulee aikanaan lisäämään leipomoalan työllisyyttä ja siten luomaan entistä enemmän työpaikkoja Suomeen.

Mitä tulee sitten hallituksen visioon siitä, minkälainen maa Suomi on jatkossa, niin hallitus ohjelmassaan esimerkiksi pyrkii siihen, että suomalaiset olisivat jatkossa nykyistä koulutetumpi kansa. [Aino-Kaisa Pekonen: Te leikkaatte koulutuksesta!] Ja siinähan pyritään siihen, että täällä olisi yhä korkeamman lisäarvon työpaikkoja, mistä maksettaisiin enemmän palkkaa, että suomalaisilla olisi parempi ostovoima ja me kuuluttaisiin jatkossakin maailman kärkeen sekä koulutuksessa että kansalaisten ostovoimassa ja kyvyssä kuluttaa palveluita.

Eli pidän esitystä oikein hyvänä, ja on aika siirtää tämmöinen yhdelle alalle kohdistettu erityislainsäädäntö historiaan.

Toinen varapuhemies Tarja Filatov: Tässä on pyydetty vastauspuheenvuoroja. — Edustaja Lyly.

Pöytäkirjan asiakohta PTK 6/2025 vp

18.32 **Lauri Lyly sd** (vastauspuheenvuoro): Arvoisa rouva puhemies! Tässä on kyse yhden alan lainsäädännöstä, joka on aikoinaan säädetty. Tällä on varmistettu se, että tällaisella alalla, jossa tehdään paljon yötyötä, niille ihmisille maksetaan säällinen korvaus. Sillä korvauksella on ollut myöskin se vaikutus, että sitä työtä on yritetty siirtää enemmän myöskin siihen päiväsaikaan, jotta niiltä haittavaikutuksilta välttyttäisiin. Siinä mielessä tämä lainsäädäntö on palvellut asiansa. Ja sitten kun tässä on näin isot taloudelliset kysymykset kyseessä, niin olisi ollut todella järkevää, että tässä olisi annettu osapuolille riittävä siirtymäaika, ja katsoa, mihin ratkaisuun ne pääsevät. Tässä nyt vaan jyrätään yksipuolisesti tilanne ja viedään toiselta osapuolelta sitten kokonaan tämä toimeentulo tältä osin. Ja sitten tämä yleissitovuus tulee työnantajan järjestäytymisen perusteella — jos työnantajat, yli puolet, järjestäytyy, niin se on yleissitova työehtosopimus [Puhemies koputtaa] —, ei työntekijöiden järjestäytymisperusteella.

Toinen varapuhemies Tarja Filatov: Edustaja Meriluoto, vastauspuheenvuoro.

18.34 **Laura Meriluoto vas** (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Tätä lakia tosiaan kuvataan vanhentuneeksi, mutta eivät ne leipomotyöntekijöitten suojelunäkökulmat ole mihinkään vanhentuneet. Yötyö on iso terveysriski. Tässä on kuultu, että se kasvattaa muun muassa sydän- ja verisuonitautien, diabeteksen ja monien muiden sairauksien riskiä. Lisäksi leipomotyönantajilla on monia muita aloja suurempi kannuste teettää niitä töitä nimenomaan öisin. Ja nämä kyllä pitivät paikkansa silloin, kun laki on säädetty ja pitävät paikkansa edelleen, mutta totta on, että meillä on muitakin aloja, joissa palkankorotustarvetta todella olisi. Esimerkiksi sote-alan työntekijät ansaitisivat nykyistä paremmat palkat, ja siksi muun muassa olemme vastustaneet tätä hallituksen vientivetoista palkkamallia, jota voisi myös palkkakuoppamalliksi kuvata. Mutta tämä on just kuvaavaa tätä oikeiston ajattelua, että kun ajatellaan, että nyt yhdellä työntekijäryhmällä on asiat vähän paremmin kuin toisella, niin huononnetaan sitten kaikkien asemaa niin, että ollaan samalla viivalla. Ehkä voisi lähteä ajattelemaan niin päin, että parannettaisiin siellä, missä parannettavaa on.

Toinen varapuhemies Tarja Filatov: Edustaja Suhonen.

18.35 **Timo Suhonen sd** (vastauspuheenvuoro): Arvoisa rouva puhemies! Kun edustaja tässä aikaisemmin toi puheenvuorossaan esiin sen linjattomuuden, että kun nyt leipomotalalla on tällainen jäännös, leipomolaki, ja sitten muilla aloilla ei tällaista ole, niin täytyy kyllä todeta, että olette kyllä linjan mukainen hallituspolitiikan suhteen siinä, että te leikkaatte taas työntekijöiltä, heidän palkoistaan, ansiostaan. Hallitus on tällä kaudella toteuttanut kymmenittäin eri lakeja, joissa heikennetään työntekijän asemaa, leikataan työntekijöiltä, leikataan työttömiltä. Elikkä sillä lailla tämä on kyllä täysin linjan mukainen tämä.

Sitten edustaja totesitte tuossa myös sen taikaseinän elikkä siis taas sen, että tälläkin muka työllisyyttä tai taloutta jotenkin parannetaan tässä yhteiskunnassa. Valtiovarainministeri on todennut tuolla ministeriäitiossa moneen kertaan, että ei ole osoitettavissa mitään tosiasiallisia lukuja työllisyyden lisääntymiseksi näillä toimenpiteillä, millä leikataan työntekijöiltä, mutta arkijärjellä kuulemma voi näin olettaa. Oletan, että myös edustaja vetosi tähän arkijärkeen elikkä ei tosiasiallisiin tilastoihin eikä lukuihin. — Kiitos.

Pöytäkirjan asiakohta PTK 6/2025 vp

Toinen varapuhemies Tarja Filatov: Edustaja Malm.

18.36 **Niina Malm sd** (vastauspuheenvuoro): Arvoisa rouva puhemies! Yleissitovuuteenhan kuuluu nimenomaan myös se, että työnantajapuoli on järjestäytynyt. Ja nyt kun leipomoalalla on paljon pieniä leipomoita, niin jos sieltä tulee yksi suuri järjestäytymätön yritys, joka ostaa muita ulos, niin sekin vie yleissitovuuden, ja silloin TESiä ei enää neuvotella. Silloin TESin minimisuoja ei enää ole, perälauta häviää. Ja tätä hallitus ei ole tässäkään esityksessä ottanut huomioon.

Kun samaan aikaan edustaja Vuornos myös puhui näistä paremmista työpaikoista, niin kuinka sillä saadaan sitä mukavan työpaikan vetovoimaa pidettyä, että leikataan palkkoja, huononnetaan työoloja, vaarannetaan terveyttä? Tähän viittasin edellisessä puheenvuorossani, kun lopetin sen siihen, että Tallinnan satamassa voidaan sitten niitä sopimuksia tehdä, kun ei ole yleissitovuutta, ei ole TESiä mutta hallitus on avannut paikallisen sopimisen kautta koko kirjon tuoda maahan millä sopimuksella vain ketä vain. [Puhemies koputtaa] Tämä ovi on nyt sitten sepposen selällä.

Toinen varapuhemies Tarja Filatov: Edustaja Vuornos.

18.37 **Henrik Vuornos kok** (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Edelleen jäi vastaamatta kysymys siitä, että kun tämä lainsäädännössä kirjattu vähintään kaksinkertainen yötyölisä on leipomoalalle näin tärkeä, niin ajatko te sitä myös muille aloille, jotka tekevät vaativaa yötyötä. Esimerkiksi sairaanhoitajat, teollisuuden työntekijät — minkä takia heidän osaltaan laissa ei lue kaksinkertaista yötyökorvausta? Ovatko he jotenkin vähemmän arvokkaita työntekijöitä kuin leipomoalan työntekijät? Itse pidän erittäin perusteltuna, että kumotaan tällainen historiallinen jäännös — joka koskee yhtä alaa — että laissa säädetään siitä, minkälaisilla työehdoilla, palkoilla öisin tehdään, koska ei vastaavaa lainsäädäntöä ole millekään muullekaan alalle, vaikka yötyö rasittaa varmasti monen muunkin tärkeän ammattilaisen terveyttä. Kuitenkin markkinatalous toimii myös leipomoalalla. Jos se yritys ei saa työntekijöitä, niin sitten täytyy maksaa enemmän palkkaa, että niitä saa.

Toinen varapuhemies Tarja Filatov: Edustaja Malm, vastauspuheenvuoro.

18.38 **Niina Malm sd** (vastauspuheenvuoro): Arvoisa rouva puhemies! Juuri kuten tässä edustaja Meriluoto aiemmin totesi, tämä filosofia siitä, kuinka hallitus toimii, on nimenomaan se, että lasketaan tasoa alaspäin, ei suinkaan nosteta ylöspäin. Kuten te edellisessä puheenvuorossa sanoitte, maksetaan palkkaa enemmän. No, ei näytä siltä. Te olette nyt viemässä leipomotyöalalta ne viimeisetkin tuhannen euron rippeet siitä kuukauden tilistä pahimmillaan.

Kun minä yritin näissä kahdessa edellisessä puheenvuorossani selittää teille tätä työehtosopimusta, niin näillä muilla aloilla vielä toistaiseksi työehtosopimukset ovat voimassa ja niistä yövuoroista, iltavuoroista, lauantaista, sunnuntaista voidaan sopia siellä työehtosopimusneuvotteluissa ja siinä työehtosopimuksessa. Mutta kun tämä leipomotyölaki nyt murentaa sen työehtosopimuksen, silloin ei jää edes lakiin sitä minimiä. Oletteko te, kokoomus, valmis viemään kaikilta yövuorolisätilillä, että te murennatte yleissitovuuden? [Timo Suhonen: Hyvä kysymys, odotetaan vastausta!]

Pöytäkirjan asiakohta PTK 6/2025 vp

Toinen varapuhemies Tarja Filatov: Sitten mennään puhujalistaan. — Edustaja Rasinkangas.

18.39 Merja Rasinkangas ps: Arvoisa rouva puhemies! Esityksessä ehdotetaan leipomotyölain 5 §:n kumoamista 1.3.2025 alkaen hallitusohjelmassa sovitun mukaisesti. Leipomotyölaki on muilta osin jo kumottu, mutta yötyökorvauksista määräävä 5 § on edelleen voimassa. Tämän perusteella leipomotyöntekijöillä on nykyään lakiin kirjattu oikeus vähintään sadan prosentin korotettuun palkkaan yötyön, kello 22—06, aikana. Muutoksen myötä jatkossa leipomoalan yötyökorvauksista sovittaisiin yleisesti sovellettavan työaikalain mukaisesti työehtosopimuksilla kuten muillakin aloilla.

Monilla aloilla tehdään yötyötä ja myös viikonlopputöitä. Laissa säädetty leipomoalan yötyötä koskeva pykälä on jo vanha oman aikansa lapsi. Miten leipomoala poikkeaa tänä päivänä muista aloista, kuten sairaala- ja turvallisuusaloista? Yleisesti työ- ja virkaehtosopimuksessa yötunneista maksettava korvaus on 20 prosentilla korotettu tuntipalkka.

On ymmärrettävää, että kukaan ei haluaisi luopua saavutetuista eduista työmarkkinoilla. Monilla aloilla on kuitenkin tehty vastaavia muutoksia vastoin työntekijöiden toiveita, ja niihin on pitänyt säästöjen nimissä sopeutua. Esimerkiksi poliisissa tiettyjen ryhmien viikonlopputöistä luovuttiin yt-kierroksen jälkeen. Vaikka työntekijät vastustivat muutosta, säästötoimet vaativat kuitenkin myös viranomaiset sopeutustoimiin.

Leipomoala on tärkeä ala, mutta leipomoalan yövuorosta maksettava sadan prosentin korotus on sama kuin tehtäisiin koko ajan sunnuntaitöitä muilla aloilla. Monet yrittäjät olisivat valmiita luopumaan sunnuntaityökorvauksista kokonaan. Onhan se iso kustannuskysymys ja vaikuttaa työvuorosuunnitteluun siten, että yrittäjä itse tekee usein sunnuntaityöt, ainakin mahdollisimman pienellä palkatulla työvoimalla.

On totta, että yötyö on raskasta. Sitä kuitenkin tehdään kaikilla niillä aloilla, joilla se on välttämätöntä. Osa kuitenkin pitää yötyöstä, jättäähän se päivät vapaaksi nukkumisen jälkeen. Kaikille yötyö ei sovi, ja osalle se aiheuttaa myös terveysriskejä. Työterveyshuollon seuranta onkin tärkeää kaikille yötyötä tekeville.

Palkkausta koskevista asioista sovitaan tavallisesti työehtosopimuksissa tai työntekijän ja työnantajan välisillä työsopimuksilla. Näin pitäisi toimia myös leipomoaloilla. Sopiminen on edelleen mahdollista, vaikka asiasta ei laissa määrätäkään. Työnantajalla on aina mahdollisuus maksaa parempaakin palkkaa kuin työehtosopimuksessa on sovittu. Paikallinen sopiminen mahdollistaa työnantajan ja työntekijän välisen sopimisen, ja aloilla, joilla on työvoimapula, sovitaan usein työehtosopimuksesta poikkeavia parempia etuja. — Kiitos.

Toinen varapuhemies Tarja Filatov: Edustaja Malm.

18.42 Niina Malm sd: Arvoisa rouva puhemies! Tässä edellä me kuulumme, kuinka voi maksaa parempaa palkkaa edelleen tulevaisuudessa, ja se ei ole nytenkään kiellettyä. On vain harmillista, että näin ei tapahdu. Jos me voisimme luottaa tähän, niin eihän meillä olisi täällä mitään tekemistä työelämäasioiden lainsäädännön osalta — jos kaikki olisivat niin rehellisiä ja reiluja, että maksettaisiin niin, että toimeen voi tulla. Mutta valitettavasti palkkakäyhyys tuntuu tässä maassa kasvavan, köyhien lasten määrä lisääntyvän ja nyt ollaan jälleen ajojahtia harrastamassa yhtä työelämän ammattikuntaa kohtaan. Olen tässä useassa puheenvuorossa yrittänyt selvittää ja avata, mikä on se työehtosopimus, josta tässä tämän

Pöytäkirjan asiakohta PTK 6/2025 vp

illan aikana on puhuttu monta kertaa, ja kuinka työehtosopimus sovitaan, milloin se on voimassa, ja mikä on yleissitovuus. Valitettavasti se ei nyt taida olla ihan pläkkiselvää tässä salissa.

Kun yleissitovuus vaarantuu, ei ole enää mitään muuta perälahtaa kuin laki. Ja nyt tämä hallitus on murentamassa tämän lain leipomotyöntekijöiltä. Se kertoo myös hallituksen arvovalinnoista varsin suoraa kieltä: että ennemmin heikennetään toisten työehtoja kuin parannettaisiin toiselta. Ei ole mitään järkeä siinä, että asetetaan ammattikuntia vastakkain. Pitäisi olla tässä salissa selkärangassa, selkäytimessä, dna:ssa se, että heikommasta pidetään huolta, se, että lainsäädännöllä turvataan aina heikommassa asemassa oleva. Tässä tilanteessa se heikommassa asemassa oleva on työntekijä työnantajaan nähden, kuten niin usein suomalaisessa työlainsäädännössä on, mutta jälleen kerran se on tuntunut unohtuvan.

Kun yksittäisiä lainsäädäntöheikennyksiä työmarkkinoilla tehdään, hallitukselta unohdetaan myös se, millainen siitä kokonaisuudesta tulee. No esimerkiksi tässä leipomotyötä tekevien osalta ensin murennetaan lainsäädäntö takaa, samalla murennetaan yleissitovuutta. Perusteeksi ei käy se, että TES toimii tulevaisuudessa perälahtana, koska se on horjuva käsite. No, kun ei ole enää sitä TESiä, ei ole työehtosopimuksen tuomaa perälahtaa, ei ole lainsäädäntöä, joka turvaisi yötyötä tekevän tulevaisuuden, eikä ole edes sitä paikallista sopimista niin, että sekään turvaisi. Käytännössä siellä Puolassa, Tallinnassa voidaan paikallisesti sopia huonoista työehdoista, koska hallitus on kirjannut paikallisen sopimisenkin perälaudaksi TESin, mutta tältä alalta te olette sen TESin viemässä pois. Silloin ei käytännössä ole mitään perälahtaa enää, kun ei ole edes lainsäädäntöä.

Ja tämä on varsin ongelmallista, kun pitäisi olla niitä parempia työpaikkoja, parempaa huolenpitoa työntekijästä, huolehtia siitä, että terveydestä pidetään huolta. Terveys on se ainut, mikä meillä on, se, mitä ei voi rahalla ostaa. Oletan, että tässäkin salissa tälläkin hetkellä on edustajia, jotka ovat tehneet kolmivuorotyötä ja tietävät sen, kuinka raskasta se on. [Juha Hänninen: Kyllä!] — Kyllä. — Itse asiassa taitaa olla jokainen jäljellä oleva salissa sellainen, joka on tehnyt kolmivuorotyötä. Oletan, että me kaikki näitä olemme. Sen takia on uskomatonta, että... Tehdään työtä yöllä tai aikaisin aamulla, leipomoalalla vielä varsin epäinhimilliseen aikaan. Jos työvuoro alkaa kolmelta yöllä, niin siinä ei pienen lapsen yksinhuoltajaäidillä tai -isällä ole enää kovin paljon mahdollisuuksia arkea rytmittää — koko päivä on aivan sekaisin.

No, kun tällainen lainsäädäntö sitten vielä tässä rakennetaan tai puretaan itse asiassa, niin tämä antaa mahdollisuuden myös sille, että isoilla leipomoyrityksillä on mahdollisuus tulevaisuudessa maksaa ja pienet ostetaan ulos. Tämähän on sitä suomalaisen osaamisen, suomalaisen yrittämisen tukemista, kun meille tulee pohjoismaiset yritykset tänne leipomaan meidän leipämme alennetuilla, ei edes TESin minimeillä olevilla, palkkakustannuksilla? Onko tämä se suunta, mihin hallitus haluaa Suomea ja Suomen työmarkkinoita viedä? Kuinka monta työpaikkaa leipurin pitää jatkossa ottaa, että hän voi tulla toimeen palkallaan, kun nyt jopa tuhat euroa kuukaudessa lähtee tuloista? Millä ne lainanlyhennykset tai vuokrat maksetaan? Ja osa-aikatyötähän ei sitäkään enää oikein pysty tekemään, kun siihenkin hallitus on jo leikkurinsa laulattanut.

Toinen varapuhemies Tarja Filatov: Edustaja Lyly.

18.48 Lauri Lyly sd: Arvoisa rouva puhemies! Olen monta iltaa istunut täällä ja kuunnellut edustajien puheenvuoroja, ja kun äsken korviini edustaja Rasinkangas sanoi, että monet

Pöytäkirjan asiakohta PTK 6/2025 vp

yrittäjät olisivat valmiita luopumaan sunnuntailisästä, niin tarkoittaako tämä sitä, että hallitus on myöskin tätä kuuntelemassa nyt sitten jatkossa, että myös sunnuntailisästä, joka on lainsäädännössä määritelty, ollaan luopumassa? Haluaisin siihen saada selkeän vastauksen, koska tällainenkin puheenvuoro tuossa äsken oli.

Tämän lain tarkoitus on selkeästi pykälä kerrallaan heikentää tämän alan työehtoja, ja tietyllä tavalla koko ajan unohdetaan ne ihmiset, jotka menevät tuonne aamuyöllä kolmen aikaan ja kahden aikaan tekemään sitä leipää, niin että meillä olisi aamulla tuoretta leipää sitten tarjolla. He menevät sinne ja tekevät tätä työtä, ja tästä on ollut vuosikymmeniä käytäntö, että maksetaan sadalla prosentilla korotettua palkkaa. Se on ollut se tilanne, ja lainsäädännöllä se on ollut turvattuna, ja nyt se lainsäädäntö ollaan ottamassa tässä pois.

Tässä on kohtuuttomista ansionmenetyksistä kyse. Elintarviketyöläisten Liitto puhuu 9 000—10 000 eurosta vuodessa näitten osalta. Ammattiliitto Pro puhuu esimiesten osalta 12 000—14 400 eurosta vuodessa. Myös työnantajaliitto Elintarviketeollisuusliitto sanoo, että noin 860 euroa kuukaudessa ovat nämä työaikalisät, ja jos se kerrotaan 12:lla, ne pääsevät suurin piirtein samoihin summiin. Eli puhutaan todella merkittävistä asioista. Ajatella, jos tästä edustajanpalkasta otetaan tuhat euroa pois. Tässä on vähän samansuuruisesta asiasta kyse. Kyllä minä sanoisin, että tällainen muutos yksipuolisesti tehtynä on todella raaka toimenpide näitten ihmisten osalta, ja heillä ei ole samanlaista edunvalvontaa mahdollisuus tehdä kuin joillakin muilla aloilla.

Tilanne on sikälikin tämän alan osalta hyvin huolestuttava, että tässä on yleissitovuus vaakalaudalla. Täällä on 5 200 ihmistä töissä, ja järjestäytyneissä yrityksissä on 42 prosenttia työvoimasta. Järjestäytyneitä yrityksiä on 25, ja 800 yritystä on ulkopuolella eli ne ovat järjestäytymättömiä, ja näissä 25:ssä on tämä noin 42 prosenttia työvoimasta. Näitten merkitys on tosi iso, koska täällä 800 yrityksessä pitää noudattaa työehtosopimuksia. Jos tämä yleissitovuus häviää, mitä edustaja Malm tässä hyvin kuvasi, se tarkoittaisi sitä, että enää näissä 25:ssä tai vähän vähemmässä yrityksessä olisi työehdot työehtosopimuksella määritelty ja näissä 800 yrityksessä, joissa ovat työntekijät töissä, ei olisi työehtosopimuksen antamaa mitään suojaa, minkäänlaisia ehtoja. Täällä puhutaan, että työehtosopimuksella sovitaan sitten tämän korvaava menettely, mutta kun nyt laki tarjoaa sen kaikille ja jos työehtosopimus muuttuu normaalisitovaksi ja vain näitä 25:tä yritystä koskevaksi, se tarkoittaa, että sieltä putoavat 800 yrityksen työntekijät pois tällaisen turvan piiristä. Nyt puhutaan todella ydinasioista työehtojen osalta, ja siinä mielessä tämä pitää tehdä. Se, mikä tässä on myöskin huomattava, on, että työnantajapuolen ja palkansaajapuolen näkemyserot ovat olleet tässä aika isoja, kuinka suureen porukkaan tätä sovelletaan, mutta noin 30 prosenttia alan työntekijöistä varmasti näitä on, siitä suuruusluokasta puhutaan, eli tuosta 5 200:sta noin 1 500 ehkä on se suuruusluokka.

Voimaantulo, arvoisa rouva puhemies, tarvitsisi siirtymäajan. Kun katsotaan tätä taloudellista menetystä tässä, miten paljon se on käytännössä, niin puhutaan todella merkittävästä menetyksestä, ja silloin olisi aika luontevaa, että tässä olisi, niin kuin Elintarviketyöläisten Liitto on esittänyt, vähintään neljän vuoden siirtymäaika, niin että työntekijöille tulisi riittävä sopeutumisaika, ja tämä takaisi myöskin riittävän ajan työehtosopimusosapuolille asian hoitamiseen sopimalla. Eli tämä on todella merkittävä asia ja tarvitsisi siirtymäajan.

Sitten, rouva puhemies, täällä on myöskin tilanne se, että isot yritykset pystyvät näitä työaikajärjestelyjä ja tuotannon järjestelyjä tekemään aika paljon paremmin kuin pienet yritykset, ja siinä mielessä tämä tulee koskemaan erityisen paljon sitä, että kun pienet yri-

Pöytäkirjan asiakohta PTK 6/2025 vp

tykset eivät voi niitä tehdä niin paljon, niin tämä lakimuutos suosii isoja yrityksiä. Siinä mielessä voi sanoa, että olemme niitten pienyrittäjien asemaa tässä vaikeuttamassa.

Tämän vuoksi olemme tehneet tähän hylkäysehdotuksen, jonka sitten tulemme toisessa käsittelyssä esittämään. — Kiitos. [Merja Rasinkangas pyytää vastauspuheenvuoroa]

Toinen varapuhemies Tarja Filatov: Edustaja Suhonen.

18.54 Timo Suhonen sd: Arvoisa rouva puhemies! Tässä nyt todellakin — niin kuin mo-
neen otteeseen on tullut hyvin esille asiantunteissa puheenvuoroissa, kuten edellisessäkin
— kyseessä on hyvin merkittävä asia leipomoalan työntekijöitä koskien, ja 9 000—14 000
euroa häviää vuosihankkeista noin vain. On nyt pakko ottaa vielä kiinni siitä, että täällä äs-
ken kuulumme kokoomuksen edustajilta, ja osin myös perussuomalaisten edustajilta, vah-
vaa kannanottoa sen suhteen, että nämä päätökset, kuten nyt tässä käsittelyssä olevan lei-
pomolain kumoaminen, ovat niin kuin tämmöisiä pakkopäätöksiä ja näillä ikään kuin pa-
rannetaan jotakin yhteiskunnallista tilannetta työllisyyden ja talouden suhteen. Tämä on
kyllä käsittämätöntä.

Kun tämä taikaseinä teillä vaan koko ajan on olemassa liittyen näihin työntekijöitä ku-
rittaviin pykäliin, te koko ajan puhutte taikaseinästä, niin ihan nyt kertauksen vuoksi pää-
töksiä, mitkä tuovat työllisyyttä ja taloutta parantavat, mitä tosin ei ole kyllä todennettu sit-
ten virallisessa arviossa, mutta teidän puheessanne kylläkin: työttömyysturvan omavastuu
viidestä seitsemään päivään on päätetty; kansaneläkeindeksin jäädytys, joka vaikuttaa mo-
niin etuuksiin; lomakorvauksen jaksotus on palautettu; yleisen asumistuen leikkaus; työt-
tömyysturvan suojaosan poisto; asumismenojen ehtojen tiukentuminen; lapsikorotuksen
poisto; lakko-oikeuden rajaaminen; lakkosakkojen asettaminen työntekijöille; aikuiskou-
lutustuen lakkauttaminen; vuorotteluvapaan lakkauttaminen; työssäoloehto kuudesta kah-
teentoista kuukauteen; ansioturvan porrastaminen ja euroistus eli leikkaus; työssäoloeh-
don kertymisen lakkautus palkkatuetussa työssä; ikäsidonnaisista poikkeuksista luopumi-
nen; korotetun ansio-osan leikkaus työllistymistä edistävistä palveluista; paikallisen sopi-
misen uudistus, joka tarkoittaa yleissitovuuden murenemistä; vientimalli, joka tarkoittaa
palkkakuoppalakia pienipalkkaisilla aloilla ja niin poispäin; ja nyt tämän leipomotyölain
kumoaminen; ja onhan sieltä tulossa paljon muutakin. Onhan tämä nyt pöyristyttävää.

Te teette tosi merkittäviä, rajuja muutoksia. Hallitus on työmarkkinaosapuoli mitä suu-
rimmassa määrin, kuten tänäänkin nähdään. Lakot ovat valtavia, lakkoallot pyyhkivät yli
valtakunnan, ja te täällä puhutte, että näin täytyy tehdä, jotta työllisyys ja talous paranee.
Käsittämätöntä.

Toinen varapuhemies Tarja Filatov: Edustaja Rasinkangas, huomasin hiukan liian myö-
hään teidän vastauspuheenvuoropyyntönne, elikkä jos haluatte, niin voitte käyttää sen nyt,
olkaa hyvä. Se oli ilmeisesti edustaja Lylyn puheenvuoroon.

18.56 Merja Rasinkangas ps (vastauspuheenvuoro): Kiitos, arvoisa puhemies! Lyly ei
kuunnellut minun puhettani ihan alusta, elikkä tämä toive oli nimenomaan muutamalta
yrittäjältä, ei hallituksen toive. — Kiitos.

Toinen varapuhemies Tarja Filatov: Edustaja Hänninen.

Pöytäkirjan asiakohta PTK 6/2025 vp

18.57 **Juha Hänninen kok:** Kiitos, arvokas puhemies! Puhun vakavasta asiasta täällä täysistuntosalissa. Edustaja Suhonen käytti tällaista ”pöyristyttävää”-sanaa. Tietysti hänellä on siihen oikeus, varsinkin, jos minä en siitä loukkaannu. Mutta minun puheenvuoroni oli mielipiteeni, ja käsittääkseni minulla on puheoikeus tässä salissa. Ja uskon, että tässä salissa edelleen kannatetaan ja arvostetaan demokratiaa, mielipiteen vapautta, vapautta, sananvapautta — vai olenko väärässä? Ei tarvitse vastata. [Timo Suhonen pyytää vastauspuheenvuoroa]

Toinen varapuhemies Tarja Filatov: Edustaja Suhonen.

18.57 **Timo Suhonen sd** (vastauspuheenvuoro): Arvoisa rouva puhemies! Edustaja Hänniseltä varsin hyvä puheenvuoro, ja haluan todeta omana kannanottonani, että totta kai demokratiaan kuuluu sananvapaus, ja sitähan me tässä nyt toteutamme. Nimenomaan me vastaamme toisillemme ja näkemyksiimme, ja näinhän se kuuluukin olla. Elikkä minä vastasin niihin näkemyksiin, mitä teidän puoleltanne on tullut liittyen näihin merkittäviin työelämäheikennyksiin, jotka koskettavat työntekijöitä mitä pahimmissa määrin. Minä annoin omaa näkökulmaa niihin. En missään tapauksessa tässä ole tässä loukkaamassa ketään, ettekä tekään. Edustaja Hänninen, olen kanssanne samaa mieltä. — Kiitos.

Toinen varapuhemies Tarja Filatov: Edustaja Hänninen, vastauspuheenvuoro.

18.58 **Juha Hänninen kok** (vastauspuheenvuoro): Kiitos, arvokas puhemies! Kiitän edustaja Suhosta tästä viimeisestä puheenvuorosta. — Kiitos.

Toinen varapuhemies Tarja Filatov: Ja sitten varsinainen puheenvuoro, edustaja Malm.

18.58 **Niina Malm sd:** Arvoisa rouva puhemies! Tässä nyt edustaja Rasinkangas kerkesi poistua, mutta kun hän korjasi tuossa, että on kyse muutaman yrittäjän mielipiteestä, niin olisin halunnut tiedustella sitä, tekeekö hallitus tätä lainsäädäntötyötään jatkossa sitten muutaman yrittäjän mielipiteen pohjalta, kun nyt tähän asti tämäkin heikennys on tullut sieltä kautta, että hallitus on hallitusohjelmassaan päättänyt, mitä tekee, ja sitten kehottaa työmarkkinaosapuolia neuvottelemaan. Mutta neuvottelujen lopputuloksellahan ei kuitenkaan ole loppupeleissä mitään merkitystä, koska hallitusohjelmaan on jo sementoitu se, mikä päätös tulee voimaan. Onko oletettavissa nyt kehysriihen jälkeen loppuajaksi se, että muutamilla mielipiteillä on enemmän merkitystä kuin sillä, mitä työmarkkinaosapuolet ehkä asioihin haluaisivat todeta?

Toinen varapuhemies Tarja Filatov: Edustaja Lyly.

18.59 **Lauri Lyly sd:** Arvoisa rouva puhemies! Vielä yhteenvetona sanoisin, että sen takia, että tämä laki on niin iso merkitykseltään ja tarpeellinen näille ihmisille ja ansionmenetykset ovat valtavia, tätä ei tulisi kumota. Tämä tulee lisäämään yötyötä, koska nämä rajoitteet poistuvat tämän korvauksen myötä, kun se poistuu lainsäädännöstä, ja lisää niitä terveysriskejä ja sitten suosii isoja yrityksiä selkeästi, kuten tuossa aiemmin sanoin. Siirtymäaika tässä olisi tarvittu.

Pöytäkirjan asiakohta PTK 6/2025 vp

Ja vielä voisin sanoa, että tämä tulee romuttamaan osaltaan sitä yleissitovuutta. Laki olisi taannut koko alalle nämä korvaukset. Nyt jos yleissitovuus menee joiltain tältä alalta, niin voi sanoa, että sieltä putoaa iso osa pois näitten yötyökorvausten piiristä. Vaikka työehtosopimuksessa pystyttäisiin jonkinlainen korvaus yötyölle tekemään, niin silti siellä jää 800 yrityksen työntekijöiden yötyökorvaukset ja muutkin työehdot kokonaan pois. Eli ollaan semmoisella tiellä, että pala palalta murennetaan tämän leipomotyöalan työehtoja. — Kiitos.

Yleiskeskustelu päättyi.

Eduskunta hyväksyi hallituksen esitykseen HE 100/2024 vp sisältyvien 1. ja 2. lakiehdotuksen sisällön mietinnön mukaisena. Lakiehdotusten ensimmäinen käsittely päättyi.